

Alapvető rendelkezések

1) Eljárási kötelezettség, hatáskör, illetékesség

- köteles a hatság a hatáskörébe és illetékességébe tartozó ügyben eljárni
+ ha erre a felügyeleti szerv vagy bíróság kijelöli
- a) hatáskör: valamely szerv milyen ügyekben járhat el (adóügyben NAV adóhatósága, építésügyben jegyző stb.)

fajtái:

- általános, vagyis az adott szerv sokféle ügyben jár el
általános hatáskörű közigazgatási szervek:
  - kormány,
  - fővárosi, megyei kormányhivatal
  - helyi önkormányzat
- különös, vagyis egy-egy ágazati ügyben jár el

a hatósági jogkör a hatáskör tételes, ez adott ügghöz kötődő megnyilvánulása, pl.: a rendőrség hatáskörén belül vagyoni igazolványt ad ki

A hatáskört

- nem lehet elvonni, semmisségi ok,
- nem lehet delegálni, vagyis más szervnek átadni, semmisségi ok,
- mindig a szerv vezetője gyakorolja

Ideiglenes int.:

a hatáskörelvonás egyetlen legitim, kivételes esete, amikor valamely

– veszély

- vagy személyiségi jog sérelmének elhárítására a hatóság hivatalból intézkedik a hatáskörére és illetékességére tekintet nélkül

- jogszerűtlen hallgatás: azt jelenti, hogy a hatóság az eljárási kötelezettségének határidőn belül nem tesz eleget; Ilyenkor a felügyeleti szerv (ennek hiányában a bíróság) kötelezi az eljárás lefolytatására.
- CSAK KÉRELEMRE INDULT ELJÁRÁSBAN LEHETSÉGES!
- jogszerű hallgatásnak van helye:
  - automatikus eljárásban (tv., vagy kormányrendelet, ha nem zárja ki)
  - sommás eljárásban (ha tv. vagy kormányrendelet nem zárja ki)
  - a teljes eljárásban (ha tv. vagy kormányrendelet nem zárja ki) és nincs helye függő hatályú döntésnek és nincs ellenérdekű ügyfél
  - pénzbeli ellátás jogszabályi mértékű emelése esetén

Jogszerűtlen hallgatásnál a felügyeleti szerv azonnal, de legkésőbb 8 napon belül köteles a mulasztó szerv felé eljárni.

- b) illetékesség: arra mutat rá, hogy az azonos hatáskörű szervek közül melyik jár el, vagyis az ügyek földrajzi felosztására
- az illetékesség az illetékességi okok alapján állapítható meg az illetékességi okok az Ákr-ben szubszidiáriusak, vagyis másodlagosak, mert bármely ágazati jogszabály másként rendelkezhet
  - általános vagy elsődleges illetékességi okok: az ügy tárgya alapján előli ki az illetékes szervet, vagyis az a szerv jár el, amelynek területén
    - az ügy tárgyát képező ingatlan fekszik, ennek hiányában
    - az, amelynek területén a tevékenységet gyakorolják, vagy gyakorolni kívánják, ennek hiányában
    - az, ahol a jogellenes magatartást elkövették
  - másodlagos illetékességi okok: ha az általános okok alapján nem lehet megállapítani az illetékességet, akkor a kérelmező ügyfél választása szerint a lakóhelye vagy tartózkodási helye, illetve székhelye, telephelye vagy fióktelephelye szerinti hatóság jár el.

lakóhely: ahol a polgár él, az a lakás

lakás: lakóhelyiségből álló épület, amelyet a polgár életvitelszerűen otthonául használ, vagy az a helyiség, ahol valaki szükségszerűen lakik vagy megszáll;

tartózkodási hely: az a lakás, ahol – a lakóhely végleges elhagyásának szándéka nélkül – 3 hónapnál tovább lakik

mozgószállás: pl. lakókocsi, hajó is lehet lakóhely, ide is be lehet jelentkezni

hajléktalan szállás: 10 nap után ide be kell jelentkezni

székhely: jogi személy vagy szervezet bejegyzett irodája, a cég levelezési címe, ahol az iratait átveszik és őrzik cégtáblával kell jelölni

telephely: a cég székhelyétől eltérő, de ugyanabban a településen lévő olyan helye, ahol a tevékenységet gyakorolják, ahol az adóköteles tevékenységet folytatják

fióktelephely: másik településen végzett tevékenység gyakorlásának a helye

kisegítő illetékesség: ha az ügyfél lakóhelye ismeretlen vagy nem rendelkezik magyarországi lakhellyel vagy értesítési címmel, akkor az utolsó ismert lakcím szerinti szerv az illetékes

különös illetékesség: ha az általános (elsődleges), a másodlagos és a kisegítő illetékességi ok alapján sem lehet megállapítani az illetékességet, akkor a fővárosban az adott ügyben hatáskörrel bíró szerv jár el

megelőzési illetékesség: ha az eljárás több illetékességgel rendelkező szervnél is megindult, akkor az fejezi be, amelyik előbb kezdte meg

c) hatásköri és illetékességi vizsgálat

az eljárásban elejétől végig mindkettőt folyamatosan vizsgálni kell

d) hatásköri és illetékességi vita

lehet:

- pozitív, ha ugyanabban az ügyben több hatóság állapította meg ezt vagy azt
- negatív, ha egyik hatóság sem állapította meg ezt vagy azt

megoldás:

- először haladéktalanul, de legkésőbb 3 napon belül egyeztetni kötelesek a vitázók, az kezdeményez, amelyiknél később indult az eljárás, vagy hatásköre (illetékessége) hiányát később állapította meg
- egyeztetés eredménytelensége esetén illetékességi összeütközés esetén a felügyeleti hatóság, ennek hiányában a kormányhivatal 5 napon belül kijelöli a szervet
hatásköri vita esetén a közigazgatási bíróság jelöli ki

e) eljárás az illetékességi területén kívül

oka:

költséghatékonyság

gyorsabb döntési lehetőség az eljárási határidő lerövidítésével

pl.: helyszíni szemle

alkalmazása mérlegelésen múlik, az eljáró szerv dönt a jogszabályra figyelemmel

köteles azonban az illetékes szervet értesíteni

ideiglenes biztosítási intézkedést is hozhat a másik szerv illetékességi területén eljáró szerv (végzéssel értesíti az ügyfelet) pl.: lefoglal egy vadászfegyvert az egri RK a hatvani RK területén

2) Nyelvhasználat

- hivatalos nyelv a magyar
- a nemzetiségi önkormányzat testülete határozatban a magyar melletti másik hivatalos nyelvet
- nemzetiség használhatja anyanyelvét
- ha a hatóság döntésének magyar és idegen nyelvű szövege között eltérés van, a magyar a hiteles

3) A kizárás

Az AT már ismert XXIV. cikkéből kell kiindulni: a közigazgatási szerv köteles:

- részleghajlás nélkül
- tisztességesen
(ésszerű határidőn belül)

eljárni

A kizárás a hatóságra vonatkozik a pártatlan, korrekt ügyintézés szempontjából, vagyis alapkövetelmény, hogy az eljárásban

- a kiadmányozó,
- az ügyintéző,
- az eljárásban résztvevő más személyek,
- a hatóság vezetője

elfogultságmentesen és tárgyilagosan járjanak el! Ennek veszélye a kizárási ok(ok), ami lehet

- **abszolút vagy**
- **relatív**
- abszolút (mérlegelés nélküli, kötelező) kizárási okok:
  - az ügyintézéséből kizárt az a személy vagy hatóság, akinek vagy amelynek jogát (jogos érdekét) az ügy közvetlenül érinti
  - az eljárás egyéb résztvevője,
  - a támogató,
  - a II. fokú ügyintézésből, aki az I. fokon részt vett
  - a jegyző abból az ügyből, amelyben az illetékességi területének az önkormányzata (annak szerve) vagy a polgármester ügyfél,
  - az a hatóság, amelynek vezetőjével szemben kizárási ok merül fel
- relatív kizárási ok: nem vehet az ügy intézésében részt az a személy, akitől az ügy tárgyilagos megítélése nem várható el.

Döntés a kizárásról, az új ügyintéző vagy szerv kijelölése:

- az ügyintéző haladéktalanul köteles bejelenteni a szerv vezetőjének a kizárási okot,
- ezt az ügyfél is bejelentheti (végzéssel bírálják el!),
- a vezető dönt és szükség esetén másik ügyintézőt jelöl ki
+ hogy esetleg meg kell-e ismételni az adott eljárási cselekményt
- hatósággal szembeni kizáráskor a felügyeleti szerv dönt és jelöli ki a másik hatóságot
- ha nincs kijelölhető szerv vagy nincs felügyeleti szerv, akkor az a hatóság jár el, amelyikkel szemben a kizárási ok felmerült.

4) A megkeresés

jelentése:

- egy közigazgatási szerv megkeres egy másik közigazgatási szervet jogsegély formájában valamely eljárási cselekmény elvégzésére, irat kiadására,
- a megkeresett szerv másik területen illetékes, vagyis a megkereső illetékességi területén kívüli cselekményről van szó.

A megkeresett szervnek a megkereső legalább 5 napot kell adjon. A jogsegélyt nem lehet megtagadni, kivétel:

- ha nincs hatáskör
- jogszabályba ütközik.

5) A kapcsolattartás

formái:

- írásban,
- elektronikusan (2015. évi CCXXII. tv. szerint)

- személyesen, írásbelinek nem minősülő elektronikusan (telefon, egyszerű e-mail)
- a formát az ügyfél választja meg, kivéve a törvényi rendelkezést és az életveszélyt, kárveszélyt.

6) Adatok zárt kezelése

- a hatóság jogosult indokolt esetben (mérlegelés!) az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevőinek a természetes személyazonosító adatait és lakcímét zártan kezelni
- elrendelhető:
  - kérelemre
  - hivatalból
- oka: súlyos hátrány, következmény állhat be
- formája: végzéssel kell elrendelni
- tartalom:
  - név (családi és utónév)
  - születési hely, idő
  - anyja neve
- technikája:
  - az ügy iratai között elkülönítve
  - zártan (borítékban)

7) A kiskorú, cselekvőképtelen (csel.képt.) és cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú (cs.r.k.nk.), valamint a fogyatékossgal élő személy eljárási védelme

- jogképesség, cselekvőképesség
- fogyatékossgal élő személy:
  - aki hosszantartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely ... korlátozhatja a teljes ... társadalmi szerepvállalását
- ezen személyek tárgyalásos meghallgatására csak akkor kerülhet sor, ha ez érdekeit nem sérti,
- lehetőleg a lakóhelyén kell meghallgatni,
- tanúként csak akkor, ha állapota megengedi és vallomás más módon nem pótolható,
- a nem cselekvőképes tanúként csak akkor hallgatható meg, nyilatkozatra csak akkor hívható fel, ha „ő” ezt akarja + gondnoka hozzájárul,
- csel.képt. tanú nem hívható fel a hamis tanúzás következményeire,
- hallássérültnél, siketvak esetében kérésére jel-nyelvtolmács,
- idézni a korl.csel.képt. vagy részlegesen korlátozott, akkor a törvényes képviselő útján.

8) Irat-betekintési jog

- ügyfél bármikor bármibe betekinthez,
- tanú, szemlelirtokos az őt érintő iratba,
- harmadik személy a személyes adatot vagy védett adatot tartalmazó iratba akkor tekinthez be, ha igazolja, hogy joga érvényesítéséhez ez kell vagy
  - jogszabályon
  - bírói vagy
- hatósági határozat számára ezt kötelezővé teszi;
- másolat kérhető, ezt a hatóság kérésre hitelesíti

- nem lehet betekíteni:
  - döntés tervezetébe
  - védett adatba
  - személyes adatba

elutasítás: végzéssel!